

Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання
Мукачівська міська рада
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в м.
Освенцім
Поморська академія у Слупську

**Akademia
Pomorska
w Słupsku**

СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРИ

Збірник тез доповідей за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево

12 – 13 т р а в н я 2 0 2 2 р.

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 11

Становлення особистості професіонала у постковідному просторі :
збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачєво). Мукачєво : Вид-во МДУ, 2022. 199 с

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення особистості професіонала у постковідному просторі». Учасниками конференції розглянуто проблеми становлення особистості професіонала у постковідному просторі з метою вироблення рекомендацій та реалізації комплексного наукового підходу щодо підвищення соціально-адаптаційних компетентностей особистості у професійній сфері; поширення проблематики прикладних досліджень у психолого-педагогічній сфері; вивчення особливостей формування та розвитку професійно значущих особистісних якостей.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Теличко Н. В. – д.пед.наук, професор

Корнієнко І.О. – д. психол. наук, професор;

Брецько І.І. – канд.психол.наук, доцент;

Воронова О.Ю. – канд. психол. наук, доцент;

Кравченко Т.М. – доктор філософії;

Бучмей І.І. – провідний фахівець кафедри психології.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

Лосієвська О. Г., Ляшко А. О. Сімейна медіація як альтернативний спосіб вирішення суперечок.....	58
Марценюк М.О. Моделі супроводу навчання студентів з інвалідністю.....	60
Марценюк М.О., Богдан Ю.В. Дослідження рівня розвитку асертивності підлітків.....	62
Марценюк М.О., Васько Х.І. Формування психологічних чинників булінгу серед учнів підліткового віку.....	64
Марценюк М.О., Мерчук-Тарасова Ю.В. Функції і специфіка передшлюбного періоду в життєвому циклі сім'ї.....	67
Пелешенко О.В., Ільченко О.В. Селфхарм. Аутоагресивна поведінка – проблема сучасності.....	69
Подорожний В.Г., Нетичук Ю.М. теоретичний аналіз феномену відчуження у студентському віці.....	71
Прокопович Л.С. Мовне вираження емоцій у романі т. П'янкової «чужі гріхи».....	73
Столяренко О. Б., Куриця А.І. Професійне самовизначення учнівської молоді в умовах сучасної сільської школи.....	75
Фенчак Л.М. Детермінанти оновлення змісту професійної підготовки майбутніх педагогів.....	77
Штих І.І., Динис А.В. Запобігання булінгу в закладах освіти: психолого – педагогічний аспект.....	79
Штих І.І., Дудаш К.М. Дослідження міжкультурної компетентності особистості: теоретичний аспект.....	81
Щербан Т.Д., Варга В.С., Кисляк Н.С. Особливості прояву тривожності у старшокласників.....	83
Щербан Т.Д., Брецько І.І., Халаїм О.А. Виникнення образи у особистості, як деструктивна форма поведінки.....	85
СЕКЦІЯ 2. ПСИХОЛОГІЧНО-СОЦІАЛЬНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	88
СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У ПОСТКОВІДНОМУ ПРОСТОРІ	
Алмашій І.І. Екоспрямованість в управлінні колективом.....	88
Бабатіна С.І. Особливості психологічної стійкості особистості у зрушеній системі життєздійснення.....	89
Барчі Б. В., Гичка І. А. Особливості психологічного стану здобувачів освіти в період дистанційного навчання.....	91
Барчі Б. В., Митровці В.М. Психологічний самозахист в кризових ситуаціях.....	93
Барчі Б. В., Скиба В.М. Психологічне благополуччя в період пандемії.....	95
Bidasiuk N. V. Preparing graduate students to online job interview.....	98
Воронова О.Ю., Біша Х.В., До проблеми самореалізації молоді в освітньому процесі.....	100
Галецька І. І., Кліманська М. Б., Перун М. Б., Кліманська Л. Д. Дистанційне навчання як норма реальності.....	102
Горшкова Г. В. Особистісне зростання майбутніх вчителів-логопедів у постковідному освітньому просторі.....	104
Коломієць Л. І. , Гринчак Ю. В. Емпіричні показники оптимізму осіб юнацького віку.....	106
Корнієнко І.О. Посттравматичний стресовий розлад в наслідок пандемії у медичних працівників.....	108
Моргун А.В. Завдання та принципи побудови бібліотерапевтичного процесу.....	109
Педоренко В.М. Особливості мотивації навчальної діяльності студентів у постковідний період.....	111
Пелешенко О.В., Іванова К.І. Вплив особистісної тривожності на процес адаптації у зв'язку з запровадженням дистанційного навчання під час пандемії covid-19.....	113

1. Гарькавець С. Проблема соціальних конфліктів, психологічні наслідки та шляхи подолання / С. Гарькавець, К. Полуєктова // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – 2018. – № 3(1). – С. 110–117.

2. Гіденс Е. Соціологія / Пер. з англ. / Е. Гіденс – К.: Основи, 1999. – 726 с.

3. Рекомендація № R (98)1 Комітету міністрів державам-членам про сімейну медіацію (Прийнята Комітетом міністрів 21 січня 1998 року на 616 засіданні заступників міністрів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.refworld.org.ru/pdfid/55c478324.pdf>. – Назва з екрана.

4. Гаврилішин А. П. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів / А. П. Гаврилішин // Науковий Вісник Херсонського державного університету. – 2014. – № 5. – С. 275–278

Baruch Bush The Promise of Mediation: The Transformative Approach to Conflict / R.A. Baruch Bush, J.P. Folger. – Wiley, 2004. – 304 p

УДК 159.922.1:316.361

МАРЦЕНЮК М.О.

Мукачівський державний університет

МОДЕЛІ СУПРОВОДУ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Кожна людина, незалежно від стану здоров'я, наявності фізичного чи інтелектуального порушення, має право на одержання освіти, якість якої не різниться від якості освіти здорових людей.

Проблема освіти дітей з особливими потребами в Україні регулюється законодавством, базується на Конституції України та складається із Закону України «Про освіту». Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами, зокрема з особливостями психофізичного розвитку, в умовах дошкільного та загальноосвітнього закладу. Інклюзивне навчання забезпечує доступ до освіти дітей з особливими потребами за рахунок застосування методів виховання та навчання, що враховують індивідуальні особливості осіб з особливими потребами [1].

Серед наукових досліджень, де висвітлюються різні аспекти роботи з дітьми, які мають особливі потреби в інтегрованому освітньому середовищі, особливий інтерес мають наукові розробки М.Андрєєвої, Ю.Богінської, Т.Ілляшенко, А.Колупаєвої, К.Кольченко, І.Лапицької, Ю.Найди, Г.Нікуліної, Н.Сергієнко, О.Рассказової, П.Таланчука, М.Чайковського, О.Чубар та ін.).

До основних здобутків інклюзивного освітнього середовища варто віднести: активне залучення осіб з особливими потребами у соціумі, їх адаптацію, соціалізацію, навчання, виховання та розвиток на благо суспільства. Важливим аспектом інклюзивної освіти є забезпечення ефективності та якості навчання, застосування форм, методів та технологій, які враховують індивідуальні особливості осіб з особливими потребами.

Інклюзивна освіта є довгостроковою стратегією – від інтегрування у навчальний заклад до інтегрування у суспільстві – це і процес, і результат [4].

Інклюзія студента з інвалідністю в інтегроване освітнє середовище вимагає досить тривалого періоду адаптації. Перш за все, таким студентам потрібно:

- інтегруватися у навчальний процес з його режимом, формами навчання, системою контролю знань;
- ознайомитися зі структурою навчального закладу, його традиціями;
- соціалізуватися у колективі студентської групи;
- пристосувати до ритму студентського життя і навчання свій організм, розкрити свої здібності і таланти [3].

Модель системи супроводу навчання студентів з інвалідністю передбачає надання їм комплексної підтримки по наступних напрямках: технічний, педагогічний, психологічний, медикореабілітаційний, спортивний, соціальний, професійна адаптація і реабілітація. Підтримка людини з інвалідністю повинна починатися з моменту його звернення в приймальну комісію університету, де він отримує інформацію про спеціальності університету, умови і форми навчання, систему пільг і знижок, необхідні документи для вступу. На етапі вступу з'ясовується стан здоров'я що поступає, проводиться його профорієнтація, уточнюються потреби в спеціальних технічних засобах і в тьюторській підтримці. Вступні випробування проводяться у формі тестування або співбесіди з наданням (з потреби) необхідних технічних засобів і тьюторської допомоги. Спеціалізований технічний супровід навчання забезпечує студентів адаптивними технічними засобами і спеціальними технологіями навчання, компенсує їх функціональні обмеження і забезпечує принцип доступності до якісної вищої освіти. На усіх етапах технічного супроводу передбачається індивідуальний (тьюторське) супровід студентів з інвалідністю за допомогою волонтерів або спеціально підготовлених фахівців.

Педагогічний супровід навчання передбачає оптимізацію викладання учбового матеріалу студентам з інвалідністю в максимально прийнятній для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, забезпечення навчально-методичними матеріалами.

Психологічний супровід спрямований на виявлення психологічних особливостей кожного студента, зміцнення і збереження його психологічного здоров'я, надання йому необхідній допомозі по адаптації в інтегроване освітнє середовище, сприяння особовому розвитку.

Медико-реабілітаційний супровід спрямований на підтримку, збереження і відновлення фізичного здоров'я студентів. Його складовими є невідкладна медична допомога, консультативно-профілактическая і реабілітаційно-восстановительная підтримка.

Соціальний супровід навчання спрямований на забезпечення соціалізації студентів з інвалідністю, зокрема, їх соціально-побутовій, соціально-культурній і соціально-трудовай адаптації, на подолання соціальної ізоляції, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення до усіх сфер громадського життя.

Фізкультурно-спортивний супровід залучає студентів до активних занять фізичною культурою і окремими видами спорту, до участі в змаганнях різного рівня і паралимпійському руху, зміцнює їх мотивацію до здорового способу життя, передбачає поліпшення психофізичного стану студентів і підвищення їх інтелектуальної працездатності.

Професійна адаптація і реабілітація студентів здійснюється шляхом їх залучення до роботи в студентських навчально-наукових підрозділах, в студентському науковому співтоваристві і наукових гуртках, надання їм робочій спеціальності в межах професійної підготовки, проходження виробничої практики, навчання в Центрі планування і розвитку кар'єри, надання допомоги в працевлаштуванні [2].

Література

1. Закон України "Про освіту" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.

2. Психологічний супровід інклюзивної освіти : [метод. рек] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. – Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. – 92 с.

3. Таланчук П.М., Кольченко К.О., Нікуліна Г.Ф. Супровід навчання студентів з особливими потребами в інтегрованому освітньому середовищі. Навчально-методичний посібник. Київ, Соцінформ, 2004, 128 с.

4. Теорія і практика інклюзивної освіти [навч.-метод. посібник] / Упорядник Бондар К. М.– [2-ге вид., доп.]. – Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. – 170 с

УДК 159.947.2/5:37.011.3-053.6

МАРЦЕНЮК М.О., БОГДАН Ю.В.
Мукачівський державний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ АСЕРТИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Під асертивністю слід розуміти властивість особистості, схильність поводитися та досягати своїх цілей асертивно (упевнено). Асертивна поведінка - це реалізація цієї властивості в конкретній поведінці людини, спосіб дій, при якому людина активно і послідовно відстоює свої інтереси, відкрито заявляє про свої цілі і наміри, поважаючи при цьому інтереси оточуючих.

Виявлення особливостей та рівня розвитку асертивності у підлітків нами здійснювалися за допомогою *тесту-опитувальника «Дослідження рівня асертивності» (у модифікації В.Каппоні, Т. Новак)*. Дослідження

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>